

Ugarte sajnós nem tévedett

2025 március 06. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

CSENDES ÓRÁK – Az amerikai film öt alaptípusát behunytt szemmel is felismerjük.

A Netflix – de mondhatnám bármelyik filmömleszt? csapatot, az HBO-t, a Showtime-ot, teljesen mindegy – olykor elgondolkodtatja az embert. Mára az a helyzet, hogy nemcsak az amerikaiak, de a lengyelek, spanyolok, britek,

németek, szóval mindenki létrehozta a maga filmnyelvét. Így aztán vég nélkül ömlenek ránk a különféle „filmek”, azt most ne vizsgáljuk, hogy milyen apró csavarokkal és lényegtelen különbségekkel, mégis amerikai, még hozzá kaptafa-amerikai a teljes termés. Na jó, kivételek azért akadnak: legyen csak kilencvenkilenc százalék, mert néhány lóbuszban és virágos rétből gondolkodó bollywoodi mesterművet is kapunk.

Bollywood mellett beszéljünk azért Hollywoodról és alvállalatairól is. Mondom máris, melyik öt filmet érjük el a Netflixen és a többi kultúr csoportban.

Az első film alapvetően a férfiak szemétségéről szól.

A lényeg az, hogy megerőszakolják/beacsapják/kihasználják a nőket, akik viszont nagyon erősek, fizikailag elképesztő mutatványokra képesek, hídról ugranak le sportcipőben, legéppuskáznak kétszáznegyven szemét férfit, sőt a szemük alá vernek egy kocsmában, amennyiben itatra hívják meg őket, a szegény lányokat. A nő ráadásul lelkiileg is nagyon erősek, gyerekük persze nincs, talán azért, mert nyomasztó gyermekkoruk volt. Párkapcsolatra vágnának ugyan, de nem találnak a másik csoportból férfiasabbat maguknál, így aztán marad az andalító zene a végén, könnyes naplemente a távoli szigeten, ahova az okos nő visszavonul sok pénzzel és szelíd álmaival, hiszen megérdemli, hogy önmaga legyen, ugyanolyan jó fizetéssel, mint egy férfi, valamint háromszor annyi erővel és ésszel.

A második filmben egy meleg fiú harcol a körülményei ellen, már kiscserkészként eltitkolja, hogy mire gerjed, mert a szigorú, bigott, déli kisvárosban a prédikátor csak kegyetlenkedik vele, a szüleinek pedig a látszat a legfontosabb.

Akad persze egy lány az osztályban, aki megérti a szegény meleg srácot, aki végül a nagyvárosba ejtőernyőzik, mert ott szabadon vonulhat rózsaszínű cuccban a klubdelutánokon. Ennek a filmnek az a vége, hogy a szülők már kapaszkodnának megtagadott gyermekükbe, de a közeledés lehetetlen, mert a srác időközben felnőtt férfivá (nővé?) érett, összeköltözött egy szakállas szociológussal, majd egy tizesztendő időugrás után kormányzóként látjuk San Franciscóban, amint új helyi rendeletekkel, hatóságos szónoklatokkal segíti az átoperáltatás eltt álló ázsiai vagy afroamerikai fiatalokat.

A harmadik filmben bátor amerikai titkosszolgák küzdenek a világ gonoszai ellen, akik tízből nyolcszor ruszki, egyszer albínó németek, esetleg szerbek, azzal a megkötéssel, hogy ez utóbbi esetben ellensúlynak rendes albánokat is be kell operálni a forgatókönyvbe. A főhős vagy Denzel Washington, vagy Denzel Washington 2., ez utóbbi Will Smith néven is leigazolható a produkcióba.

A lényeg, hogy csakis feketének muszáj adni a főszerepet, ahogyan a filmben felbukkanó CIA-főnök és a tárgyalótermi bíró soha nem lehet sem fehér, sem sárga, sem indián, sem pápua.

A filmben megjelennek Moszad-ügynökök is, akik mindig jóképűek, viccesek, hatékonyak és bátrak, ellentétben a ruszki vagy albínó gyilkosokkal, akiknek mindig kék a szemük és gúnyos megjegyzéseket tesznek az amerikai alkotmányra. Ja, néha az amerikai elnök is segít, aki egy ideig naiv, de aztán a néger főhős és környezete tetterséssé növeszti, mert remek fickó az elnök úr, csak nem mindig látja világosan, mi fán terem a társadalmi haladás.

Nagyon tanulságos a negyedik film is, a fekete komédia, amely független alkotásnak álcázza magát, ezért a meglehetősen mozilátogatók roppant eredetinek érzik dülöngélő beállításait, amatőrnak álcázott képsorait. Itt felbukkannak mindenféle kretén figurák, akik a leggyakrabban egy nagy amerikai házban vagy kastélyban élnek, akad közöttük rakoncátlan kamasz lány, erélytelen apuka, idegbeteg, mégis határozott anyuka, és persze közeledik a vész, ami vagy atomháború, vagy a gonosz, magát elmaszkírozó postás, aki valójában rasszista sorozatgyilkos. Sokat nevetethünk a poénokon, amelyeket kivétel nélkül láttunk-hallottunk már más filmekben, például sokszor leesnek a háztetőről, egymásra borítanak tortákat, valamint a kutyák megharapják őket. A lényeg, hogy finoman társadalmi toleranciát is tanít a film, mert kiderül,

hogy a republikánus szomszéd erőszakos disznó, a kiskamasz barátunk pedig lesbikus, de mivel szemüveges és ólábú, nem kell senkinek, meg kell a szívnek hasadni, olyan romantikus ez a fekete komédia.

Az ötödik filmben a bájos emberjogi aktivista, az ügyvéd és a transzgyezetemista hadat üzen a fegyvergyárosoknak, bírósági filmet látunk, ahol a tárgyalóteremben végül megsemmisítik az egész lobbistát, akiket csak a pénz és persze a háborús újjáépítés érdekel. Valóságos bűnhálózatról van szó, iszonyatos pénzzel és hatalommal rendelkeznek, bezzeg az emberjogista, transzdiákos vonalnak semmije sincs a becsületén kívül, mégis sokkal okosabbak, mint a

nagy kalapos texasi fegyvergyártók, akiket valamiért mindig vadászaton vagy l?gyakorlaton látunk a filmben. A végére különféle praktikákkal megtörik ?ket, a mexikói származású ügyvédn? – aki persze ingyen vállalja a pert, mert anno a Nemzeti Gárda lel?tte határátlép?, mégis nagyon tisztességes mozgássérült bátyját – csodálatos beszéddel rukkol ki. Arról beszél, hogy els?sorban jó emberek legyünk és szeressük a különböző?séget, hiszen a törvény el?tt és a való életben mindannyian egyenl?nek születünk.

Az ingyenes és el?fizethet? amerikai filmek teljességgel kiszámíthatatlanok, lényegében soha nem tudjuk, melyiket kapjuk az öt lehetséges verzió közül. Ebben ráadásul az a szép, hogy id?nként beragad a retesz Hollywoodban is, ugyanis kombinálják a lehetséges változatokat.

Így aztán megtörténhet, hogy az amerikai elnök operáltatja magát n?vé, esetleg az er?s n? a meleg barátjával leplezi le a mozgássérült, de gonosz vadászokat határátlépés közben.

Még azt szeretném elmesélni, hogy Luis Buñuel, a világhír? spanyol rendez? (aki tényleg rendez? volt) remek önéletrajzában érdekes történetet ír le a háború el?tti Hollywoodról. Akadt neki ott egy Ugarte nev? lakótársa, akivel az amerikai filmipar felületes tanulmányozása után áttekint? táblázatot készített. Ennek az volt a lényege, hogy egy kartonlapra mozgatható oszlopokat alakítottak ki, könnyen kezelhet? fogantyúkkal. Az els? oszlopban a környezet (Párizs, western, gengszter, középkori stb.) szerepelt, a másodikban a korszak, a harmadikban a f?szerepl?k. Buñuel váltig állította, hogy az amerikai filmek már akkor, a harmincas években olyan sablonosak voltak, hogy ha valaki ismertette az egyik oszlop tartalmát, akkor ? vagy Ugarte holtbiztosan felvázolta a film f?bb vonalait.

Egyszer Buñuel egyik producer ismer?se nagykép?en el?adta, hogy fantasztikus forgatókönyvet kapott, amelyben a Marlene Dietrich alakította n?t a film végén kivégzik. Buñuel banálisnak nevezte a történetet, a producer pedig különlegesnek, páratlannak, és azt harsogta, hogy világszenzáció lesz. Jól összevesztek, végül Buñuel azt javasolta, döntsön az áttekint? táblázat, pontosabban Ugarte haverja, akinek a fejében persze már ott volt a teljes szakanyag. Átadom a szót Buñuelnek:

„Felszaladok Ugarte barátomhoz, felkeltem: – Gyere le hozzám – mondom –, szükségem van rád. Mogorván, csipásan, pizsamásan lejön, leültetem a producerrel szemben, és lassan, tagoltan azt mondom neki:
– Ide figyelj! Képzeld egy filmet! – Igen. – Bécsi környezet. – Igen.
– A korszak: az els? világháború. – Igen. – A film elején egy kurvát látunk. Világosan látjuk, hogy kurva. Felszed egy tisztet az utcán, és aztán...
Ugarte ásítóva feláll, egy kézmozdulattal félbeszakít, elindul, hogy visszafeküdjön, és a producer legnagyobb meglepetésére azt mondja: – Elég! A végén kivégzik.”

Ugarte meglátása óta nem sok id?, csak úgy száz esztend? telt el.

Köszönöm a figyelmet!

Szentesi Zöldi László - www.magyarnemzet.hu

Ajánló

